

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 284/2026-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetihó (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej kochan advokáti s.r.o., Wuppertálska 67, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 30Odi/1/2024 z 30. marca 2026 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Mestského súdu Košice sp. zn. 30Odi/1/2024 z 30. marca 2026 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Mestského súdu Košice sp. zn. 30Odi/1/2024 z 30. marca 2026 **zrušuje a vec vracia** Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie.
3. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutým uznesením mestského súdu. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež priznanie finančného zadost'učinenia 500 eur a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Uznesením č. k. II. ÚS 284/2026-16 zo 6. mája 2026 ústavný súd prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva, že mestský súd uznesením sp. zn. 30Odi/1/2024 zo 16. októbra 2025 rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť sťažovateľke trovy konania vo výške 599,05 eur a trovy odvolacieho konania vo výške 158,65 eur na účet jej právneho zástupcu do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Mestský súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania za úkony právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia z 24. júna 2024, vyjadrenie k žalobe z 11. júla 2024, vyjadrenie k podaniu žalobcu z 26. augusta 2024, účasť na pojednávaní 5. februára 2025 a vyjadrenie k odvolaniu z 11. apríla 2025. Sťažovateľka podala proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou sťažnosť, v ktorej namietala nepriznanie náhrady trov konania za úkony právnej služby – nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci sp. zn. KaKE/7082/2023 z 24. júna 2024 a vyjadrenie k výzve súdu zo 6. júna 2025. O sťažnosti rozhodol mestský súd napadnutým uznesením vydaným sudcom tak, že ju ako nedôvodnú zamietol. Mestský súd vyhodnotil, že sťažovateľka nepreukázala, že nahliadnutie do spisu bolo nevyhnutným a samostatným predpokladom ďalšieho procesného úkonu, ktorý by bol spôsobilý ovplyvniť výsledok konania, ani že by sa tento úkon vzťahoval na podanie alebo úkon, ktoré by boli posudzované ako samostatný úkon právnej služby, a preto nahliadnutie do spisu ako formálne vykonaný úkon bolo potrebné považovať za súčasť prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených práv napadnutým uznesením mestského súdu, ktoré považuje za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, vychádzajúce z nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Mestský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s podstatnými námietkami sťažovateľky uvedenými v sťažnosti vo vzťahu k nepriznaniu náhrady za úkon právnej služby – nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci z 24. júna 2024, v zmysle ktorých mestský súd nesprávne aplikoval § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré nebol sťažovateľke priznaný nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za úkony vykonané v odvolacom konaní, konkrétne za vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu z 11. apríla 2025 a vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu odvolateľa zo 6. júna 2025.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

5. Mestský súd zaslal k ústavnej sťažnosti vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý uviedol, že vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému nepriznaniu náhrady trov konania za sporný úkon – nahliadnutie do spisu je toho názoru, že musí ísť o výdavok súvisiaci s uplatnením práva, ktorý je odôvodnený a účelne vynaložený, a táto otázka je vecou úvahy súdu, ktorú v danom prípade súd primerane odôvodnil. V tomto kontexte poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 187/2026, ktorý rozhodoval v obdobnej veci a ústavnú sťažnosť odmietol.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

6. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], žalobca v konaní, uviedla, že mestský súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v správnej výške, a v súvislosti s namietaným nepriznaním náhrady trov za úkon právnej služby „nahliadnutie do spisu“ sa stotožnila s právnym názorom súdu, že nahliadnutie do spisu bolo vykonané iba formálne ako súčasť prevzatia právneho zastúpenia a sťažovateľka nepreukázala, že by tento úkon bol nevyhnutným a samostatným predpokladom ďalšieho procesného úkonu, ktorý by bol spôsobilý ovplyvniť výsledok konania. Ďalej uviedla, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky, ako aj s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít, podľa ktorej nie každé písomné podanie advokáta je samostatným úkonom právnej služby, za ktorý patrí tarifná odmena. Navrhla ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

III.3. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka vo svojej replike upozornila na to, že mestský súd sa vo svojom vyjadrení nijakým spôsobom nevyjadril k úkonu právnej služby – vyjadrenie k výzve súdu zo 6. júna 2025, za ktorý sťažovateľke nepriznal nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. Zotrvala na tom, že nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci 24. júna 2024 bolo účelne uskutočneným úkonom právnej služby.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania a po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom mestského súdu a zúčastnenej osoby a s replikou sťažovateľky dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nepriznania náhrady trov konania za tri úkony právnej služby, konkrétne za nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci 24. júna 2024, vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu z 11. apríla 2025 a vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu odvolateľa zo 6. júna 2025.

10. Ústavný súd, zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú

judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

11. Východiskom ústavnoprávnemu prieskumu napadnutého uznesenia je obsah a rozsah námietok sťažovateľky prezentovaných v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky v sťažnostnom konaní pred mestským súdom. Úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti je tak posúdenie, či kvalita odôvodnenia zamietavého uznesenia vydaného sudcom vyhovuje ústavnoprávnym požiadavkám vyplývajúcim z jeho judikatúry, konkrétne v tom, či napadnuté súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty sťažovateľky a či jej poskytlo jasnú odpoveď na riešenie konkrétnej právnej otázky.

12. Z obsahu sťažnosti podanej proti uzneseniu zo 16. októbra 2025 vyplýva, že sťažovateľka v nej namietala nepriznanie náhrady trov za dva úkony právnej služby, a to nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci 24. júna 2024 a vyjadrenie k vyjadreniu odvolateľa zo 6. júna 2025.

13. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky obsiahnutej v ústavnej sťažnosti, v zmysle ktorej mestský súd nepriznal sťažovateľke náhradu trov za úkon právnej služby – vyjadrenie k odvolaniu z 11. apríla 2025, ústavný súd uvádza, že táto je neopodstatnená, keďže z uznesenia vyššej súdnej úradníčky (body 18 a 19) jasne vyplýva, že za právny úkon – vyjadrenie k odvolaniu z 11. apríla 2025 bola sťažovateľke náhrada trov právneho zastúpenia priznaná.

14. Vo vzťahu k ďalšej v ústavnej sťažnosti uplatnenej námietke nesprávneho právneho posúdenia nároku na náhradu trov za úkon právnej služby – nahliadnutie do spisu v Centre právnej pomoci 24. júna 2024 ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia (bod 13), v ktorom mestský súd jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania, osobitne vo vzťahu k spornému úkonu právnej služby. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že vo vzťahu k námietke sťažovateľky o nepriznaní náhrady trov konania za sporný úkon mal mestský súd na zreteli znenie § 251 Civilného sporového poriadku [ďalej len „CSP“ (i keď ho explicitne necitoval)], a to že na priznanie náhrady trov konania za konkrétny výdavok je nevyhnutné, aby išlo o výdavok vzniknutý v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, ktorý bol stranou sporu preukázaný, odôvodnený a účelne vynaložený. V tomto kontexte poukázal aj na judikatúru ústavného súdu. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium na priznanie náhrady trov konania ich účelnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá

však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že mestský súd si túto svoju povinnosť splnil, pričom z jeho dôvodov vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Tie sú založené na posudzovaní účelnosti sporného úkonu a na skúmaní toho, či k jeho uskutočneniu viedli procesne významné skutočnosti vzťahujúce sa na predmet konania. Podľa názoru ústavného súdu mestský súd v rámci rozhodovania o nepriznaní náhrady trov konania za sporný úkon právnej služby uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a tieto svoje úvahy primeraným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd nevylučuje, že mestský súd mohol postupovať aj inak, avšak nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia mestského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Otázka úplne presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer.

15. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „treťom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľke odmena priznaná, a neprislúcha mu ani prehodnocovať záver všeobecného súdu o (ne)účelnosti konkrétneho úkonu právnej služby, tak ako to od neho požaduje sťažovateľka. Jeho úlohou je len posúdiť, či sťažovateľka dostala od mestského súdu náležitú odpoveď na všetky ňou uplatnené relevantné námietky.

16. Nepriznanie náhrady trov konania podľa predstáv sťažovateľky, teda nie úplne v takej výške vrátane náhrady za sporný úkon právnej služby, tak ako očakávala, nezakladá nezákonnosť rozhodnutia, toľko nie jeho neústavnosť, ak k takému záveru dospel konajúci súd po dôslednom vyhodnotení jednotlivých úkonov, ktoré následne nachádzajú svoje vyjadrenie v odôvodnení rozhodnutia, čo bol aj tento prípad. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom mestského súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o „neudržateľnosti“ či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

17. Vo vzťahu k uplatnenej námietke tak ústavný súd hodnotí, že mestským súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Nebolo zistené, že by posudzované uznesenie mestského súdu bolo v namietanej časti svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, v rozpore (nesúlade) s platnou právnou úpravou týkajúcou sa náhrady trov konania či nedostatočne odôvodnené. Ani v poradí druhá uplatnená námietka tak nebola ústavným súdom vyhodnotená ako opodstatnená.

18. Pokiaľ ide o poslednú námietku sťažovateľky, v zmysle ktorej mestský súd vôbec neodôvodnil nepriznanie náhrady trov konania za úkon právnej služby – vyjadrenie sťažovateľky zo 6. júna 2025 (podľa § 374 ods. 2 CSP), ústavný súd na tomto mieste dáva sťažovateľke za pravdu, keď v odôvodnení napadnutého uznesenia (ako aj v zhrnutí dôvodov sťažnosti obsiahnutých v bode 5 napadnutého uznesenia, pozn.) úplne absentuje vysporiadanie sa s uvedenou námietkou, a to napriek tomu, že sťažovateľka v sťažnosti namierenej proti uzneseniu zo 16. októbra 2025 explicitne namietala nepriznanie náhrady trov za uvedený úkon právnej služby. V tejto súvislosti ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že mu neprináleží hodnotiť, či mestský súd mal alebo nemal náhradu trov konania za namietaný úkon právnej služby priznať, pretože stanovenie konkrétnej výšky trov konania je otázkou interpretácie tzv. podústavného (jednoduchého) práva, do ktorej

ústavnému súdu bez všetkého neprislúcha vstupovať, ústavný súd však mestskému súdu vyčíta, že uvedenej námietke sťažovateľky vôbec nevenoval pozornosť.

19. V dôsledku skutočnosti, že mestský súd rezignoval na posúdenie dôvodnosti uplatneného úkonu právnej služby, ústavný súd posúdil napadnuté rozhodnutie sudcu mestského súdu ako nespĺňajúce ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

20. Hoci ústavný súd konštatoval, že mestský súd napadnutým uznesením porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, vo vzťahu k základnému právu na vlastníctvo dospel k záveru, že toto pochybenie všeobecného súdu *per se* nepredstavuje zásah do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že predmetom rozhodovania bola výška trov konania a o tejto otázke bude znova rozhodovať mestský súd. Ústavný súd preto ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (§ 133 ods. 1 *a contrario* zákona o ústavnom súde; bod 4 výroku nálezu).

21. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci mestskému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku nálezu). Mestský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze, *in concreto* je povinný vysporiadať sa s otázkou (ne)priznania náhrady trov za úkon právnej služby – vyjadrenie sťažovateľky k vyjadreniu odvolateľa podľa § 374 ods. 2 CSP a svoj záver primerane odôvodniť.

22. Podľa názoru ústavného súdu je ochrana základných práv sťažovateľky účinne poskytnutá tým, že ústavný súd konštatoval ich porušenie, zrušil napadnuté uznesenie mestského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie s formulovaním záväzného právneho názoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd požadované finančné zadost'učinenie nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

23. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 73 zákona o ústavnom súde o náhrade trov konania, pričom jej sumu určil podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky, vychádzajúc zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) sumu 824,72 eur a daň z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 189,69 eur. Ústavný súd sťažovateľke priznal náhradu trov konania v celkovej výške 1 014,41 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd náhradu trov za repliku nepriznal, pretože išlo v zásade o parafrázu už známych skutočností a argumentov.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2026

Peter Molnár
predseda senátu